

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Rettens Pleje.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3337).

Formanden: Under Omtalen af dette Lovforslag vil der intet være til Hinder for, at ogsaa de følgende paa Dagsordenen opførte Sager vil kunne omtales.

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Emil Petersen: Allerede i den grundlovgivende Rigsdag viste der sig stor Interesse for en forbedret Retspleje, og denne Interesse gav sig Udslag i to Løfteparagraffer, der ordret er gaaede over i Forfatningen af 1866 i § 71, der siger, at „Retsplejen bliver at adskille fra Forvaltningen efter de Regler, der fastsættes ved Lov“, og i § 74, der byder, at „Oftentlighed og Mundtlighed skal saa snart og saa vidt som muligt gennemføres ved hele Retsplejen. I Misgerningssager og i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, skulle Nævninger indføres.“ Regering og Rigsdag har til forskellige Tider vist skiftende Omhu for disse Løfteparagraffer i Grundloven, men aldrig har man helt tabt Interessen for en bedre Retspleje. Man begyndte allerede paa denne Sag i 1852, uden at man førte Sagen til nogen Løsning. I de over 60 Aar, der siden er forløbet, har 7 forskellige Justitsministre foruden et Medlem af Rigsdagen, daværende Byfoged Hother Hage, fremsat Forslag til Gennemførelse af en bedre Retsplejeordning. Sagen er behandlet 16 Gange i Rigsdagen. 3 Gange har der været nedsat Proceskommissioner, nemlig i 1857, 1882 og i 1892. 4 Gange har denne Sag været i Fællesudvalg. Først i 1909 lykkedes det at naa til et Resultat, der har faaet sit Udslag i Loven om Rettens Pleje af 26. Marts 1909. Flere Omstændigheder, ikke mindst den svigtende finansielle Balance i de Aar, der fulgte umiddelbart efter Lovens Vedtagelse, har bevirket, at der først i forrige Rigsdagssamling af Justitsministeren blev gjort positive Skridt for at føre denne Lov ud i Livet derved, at han forelagde de nødvendige Supplementslove.

Det maa erkendes, at straks efter at Loven af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje var vedtaget, fandt den ikke nogen blid Modtagelse. Mange fandt, at denne Lov

om Rettens Pleje, der blev vedtaget i 1909, var ufyldstgørende paa forskellige Punkter, men lige saa sikkert er det, at i den Tid, der er gaaet siden da, i hvilken Tid Juristerne har sat sig ind i denne Lov, er Uvillien blevet mindre, den er aftagende eller vigende, og paa lignende Maade er det gaaet de Lægmænd, der har gjort sig den Ulejlighed at studere denne omfattende Lov. Det forekommer mig lige saa sikkert, at der ogsaa i dette Ting blæser en mildere Luftning med Hensyn til denne Lov. Det vil være i ærede Medlemmers Erindring, at et Flertal, bestaaende af Venstre og Socialdemokrater, i det Udvalg, som i forrige Rigsdagssamling behandlede de saakaldte Supplementslove, den 24. April afgav en Betænkning til dette Ting. I denne Betænkning udtaltes det — jeg vil bede om Formandens Tilladelse til at citere et lille Stykke af den —: „Flertallet mener, at Loven af 26. Marts 1909 om Rettens Pleje indeholder saa betydelige Fremskridt og afhjælper saa væsentlige Mangler ved den gældende Retsplejeordning, at det maa være Lovgivningsmagtens Pligt nu at gøre et alvorligt Forsøg paa at føre denne efter langvarige Forhandlinger 2 Gange af Rigsdagen vedtagne og af Kongen stadfæstede Lov ud i Livet. Det er vor Opfattelse, at Loven har en saa betydelig Værdi, at dens Gennemførelse ikke bør hindres eller forsinkes med Forsøg paa at afhjælpe de Mangler, som klæber ved den. Der vil fortrinsvis være Anledning til at ændre og supplere Loven i Henhold til de Erfaringer, som bliver vundet ved dens Anvendelse, ifølge den Anvisning, som dens § 1000 giver.“ Det var Flertallets Standpunkt i Fjor. Om Flertallet i Aar er af en anden Mening, vil Tiden vise. Det er i øvrigt let forstaaeligt, at de, der ønsker hurtigst muligt at komme bort fra den nuværende Ordning med alle dens Fejl og Lyder, fremdeles ønsker Loven af 26. Marts sat i Kraft i Stedet for at begynde Forhandlingerne om denne Sag forfra. Det er ikke ubekendt, at den højtærede Justitsminister og det Parti, han særlig støtter sig til, ikke ser med overdreven Velvillie paa den vedtagne Lov af 1909. Det kan derfor ogsaa godt ske, at det radikale Venstre og den højtærede Justitsminister med forholdsvis Ro vil se paa, at Tiden for Retsplejelovens Ikrafttræden udskydes, og det vil under alle Omstændigheder medføre nogen Forsinkelse, at den højtærede Justitsminister mener at burde ændre og supplere Loven af 26.